

καὶ ὅτι ἐνῶ οἱ τεθνεῶτες θαπτόμενοι μακρὰν τῶν Ναῶν ἢ τῶν πόλεων καὶ κωμῶν, δὲν ἐβλάπτοντο τὸ παράπαν, οὔτε κατὰ τὴν ψυχὴν, οὔτε κατὰ τὸ σῶμα, οἱ ζῶντες ἀπεναντίας λίαν ὠφελούντο, καθότι καὶ ἡ θλίψις αὐτῶν σπανιώτερον ἀνανεοῦτο, καὶ ἡ εὐαισθησία των ὀλιγώτερον ἔπασχε, καὶ ἡ ὑγεία των ἐκ τῆς σήψεως τῶν νεκρῶν δὲν ἐκινδύνευε, καὶ ἡ τοποθέτησις τῶν προσφιλῶν αὐτῶν ἀντικειμένων ἦτον εὐπροσιτωτέρα καὶ ἀσφαλεστέρα.

Οἱ λόγοι οὗτοι, καὶ πρὸ πάντων ὁ τῆς δημοσίας ὑγείας, ὑπηγόρευσαν καὶ εἰς τὰ διάφορα κράτη τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου παραδοχὴν ἰδιαιτέρων νόμων, καὶ ἤδη αἱ ταφαὶ τῶν νεκρῶν εἶναι παντοῦ κανονισμέναι διὰ ῥητῶν διατάξεων. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐπικρατείᾳ τὸ περὶ Νεκροταφείων καὶ ἐνταφιασμοῦ τῶν νεκρῶν ἀντικείμενον, κανονίζεται διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Μαρτίου 1834 Β. Δ. κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται ὁ ἐνταφιασμός τῶν νεκρῶν ἐντὸς τῶν Ναῶν, ὡς καὶ ἐντὸς τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωρίων, καὶ ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὰ κοινὰ νεκροταφεῖα, τὰ ὁποῖα παντοῦ πρέπει νὰ κατασκευάζωνται διὰ δημοτικῆς δαπάνης.

Καὶ μ' ὅλας αὐτὰς τὰς ῥητὰς διατάξεις εἰς τινὰ μέρη τῆς ἡμετέρας Ἐπικρατείας, διατηρεῖται εἰσέτι τὸ ἀρχαῖον μὲν, πλὴν σήμερον ἄτοπον ἐκεῖνο ἔθιμον, ἔνεκα τοῦ ὁποίου συνέβησαν καὶ τινες δυσάρεστοι πράξεις ἐκ μέρους τῶν Ἀρχῶν, διότι αὐταὶ ἐξέθαψαν τοὺς νεκροὺς, ταφέντας ἐντὸς τῶν Ναῶν, καὶ μετακομίσασαι αὐτοὺς, τοὺς ἐνεταφίασαν εἰς τὸ κοινὸν κοιμητήριον. Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐσφάλησαν αὐθαιρέτως καὶ δι' ἱκανὸν χρόνον Ναοὺς, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶχον ταφῆ νεκροί. Τοιοῦτοτρόπως χάριν δέθεν τοῦ

σεβασμοῦ τοῦ νόμου, ἐξετράπησαν εἰς ἑτέραν ἀσέβειαν κατὰ τῶν νεκρῶν, καὶ εἰς παρανομίαν ἐνταυτῶ, τὴν τυμβωρυχίαν, τιμωρουμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, διότι ἂν καὶ οὗτος ἀπαγορεύει τὴν ἐντὸς τῶν Ναῶν ἢ τῶν πόλεων καὶ κωμῶν ταφὴν τῶν νεκρῶν, δὲν ἐπιτρέπει ὁμως καὶ τὴν ἐκθαψιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπιβάλλει μόνον ἀνάλογον ποινὴν κατὰ τοῦ παραβάτου.

Ἡ Ἐκθαψις εἶναι αὐτόχρημα τυμβωρυχία παρ' οἰουδήποτα πράττεται, τιμωρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ εἰς οὐδένα οὐδέποτε ἐπιτρεπομένη, εἰς τοιαύτην παράλογον καὶ σκανδαλώδη ἀντίφασιν, δὲν ἠδύνατο ὁ νόμος νὰ τεθῆ μὲ τὸν ἑαυτὸν του. Ἐκτὸς τούτου ὁ τάφος, ὅστις καὶ πολλάκις ἀγοράζεται, ἅμα ἐνταφιασθῆ ὁ νεκρὸς, καθίσταται ἰδιοκτησία ἱερὰ καὶ ἀπαρβίαστος τῶν συγγενῶν τοῦ νεκροῦ· εἶναι βωμὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου μὲ τὸ θυμίαμα καὶ τὰ μνημόσυνά των, χύνουν καὶ τὰ θερμὰ δάκρυά των. Οὐδεὶς ἕτερος δικαιούται νὰ προσβάλλῃ πλέον αὐτὸν, ἢ ὁπωσδήποτε ν' ἀσεβήσῃ κατ' αὐτοῦ. Ἡ πράξις του ἠθέλε παραβίασῃ τὴν ἰδιοκτησίαν, καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀντικειμένου, ἔχει καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἱεροσυλίας· ἠθέλε δὲ εἶσθαι καταδικάσιμος καὶ παρὰ θείων καὶ παρ' ἀνθρωπίνων νόμων. Αἱ Ἀρχαὶ ἔχουν καθήκον νὰ προλαμβάνουσι τοιαῦτα ἄτοπα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ταφῆς· ἀλλ' ἅμα συμβῶσιν οὐδὲν ἕτερον ἔχουν δικαίωμα, εἰμὴ νὰ ἐφαρμώζωσι τὰς ὑπὸ τῶν νόμων καταγινωσκομένας ποινὰς κατὰ τῶν παραβατῶν. Ἄν δὲ αὐταὶ εἶναι ἀνεπαρκεῖς, ἄς υἰοθετηθῶσιν ὑπὸ τῶν νόμων δραστηριώτεραι.

ΔΙΚΗ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ.

Διατρίβων ποτέ ἐν Ἐνετία ὁ Πετράρχης καὶ παρὰ πάντων λίαν τιμώμενος, ἐπεσκέπτετο συνεχέστερον καὶ ὑπὸ τεσσάρων νέων, οἵτινες μετὰ μεγάλης οἰήσεως καὶ ἀναιδοῦς θρασύτητος, ἐπέκρινον εἰς τὰς συζητήσεις των τοὺς διασημοτέρους ἀνδρας· οὐδένα ἕτερον ἐσέβοντο, εἰμὴ τὸν Ἀριστοτέλη καὶ τὸν ὑπομνηματιστὴν αὐτοῦ Ἀβερρόην. Ὁ Πετράρχης ἠνέχθη πολλάκις τὰς φλυαρίας των, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξαντληθεῖσα ἡ ὑπομονή του, ἐπέπληξεν αὐτοὺς ἡμέραν τινὰ μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος· ἐκεῖνοι δὲ ἀντεκδικούμενοι, συνέστησαν κατ' αὐτοῦ φιλολογικὸν δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου συζητήσαντες κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους τὴν περίεργον αὐτὴν δίκην, ἀπεράνθησαν, « ὅτι ὁ Πετράρχης ἦτο μὲν ἀγαθὸς ἄνθρωπος, πλὴν ἀγράμματος (illettato)· » Ἀγράμματος ὁ Πετράρχης!! καὶ διατὶ νὰ μὴν ἦναι καὶ ὁ Δάντης καὶ ὁ Βοκκάκιος!! Ὁ μέγας τῆς Λάουρας ποιητῆς, συνεχάρη μὲν μὲ τὸν ἑαυτὸν του, ὅτι ἀντὶ τοῦ στεφάνου τῆς παιδείας, τῷ ἀπενεμήθη τὸ γέρας τῆς ἀρετῆς, πλὴν ἐφεσίβαλε καὶ τὴν ἀλλόκοτον ἀπόφασιν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, συνάμα δὲ συνέγραψε καὶ Πονημάτιον μὲ τοιαύτην ἐπιγραφὴν « Περὶ » ἀμαθείας ἡμῶν αὐτῶν καὶ πολλῶν ἄλλων, » τὸ ὁποῖον περαίνει μὲ τὴν ἐξῆς ἀξιοσημεῖωτον ἀλήθειαν. « Τὰ γράμματα δσάκις δὲν εἰσέρχονται εἰς ἀγαθὴν » καὶ χρηστοθήτη ψυχὴν, γίνονται εἰς πολλοὺς ὄργανα » παραφροσύνης, καὶ σχεδὸν εἰς ὅλους κενοτυφίας. » Ἐφήρμωσε τὸ ἀρχαῖον λόγιον. « Εἰς κακότεχνον » ψυχὴν, οὐκ εἰσελεύσεται παιδεία. »

ΓΝΩΜΟΛΟΓΙΑΙ ΙΝΔΙΚΗΣ ΣΟΦΙΑΣ,
ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ.

26. Τοῦ γηραλέου τὸ μὲν σῶμα βραχύνεται· τὸ βιάδισμα ἀμφιῤῥέπει· οἱ ὀδόντες πίπτουσιν· ἡ ὄρασις ἀμβλύνεται· ἡ ἀκοή δυσήκοος γίνεται· τὸ στόμα σιελίζει· οἱ οἰκετοὶ δὲν ὑπακούουσιν, οὐδ' ἡ γυνὴ θεραπεύει, ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς ἐχθρὸς γίνεται. Φεῦ τῶν δεινῶν!

27. Ἀποστρέφου τὴν τῶν κακῶν ὁμιλίαν, καὶ ἀσπάζου τὴν τῶν ἀγαθῶν· εὐεργέτει ἡμέραν καὶ νύκτα, ἐνθυμούμενος πάντοτε τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου τούτου.

28. Ἄκουσον τὸ καθόλου τοῦ νόμου καὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ θές αὐτὸ εἰς τὸν νοῦν σου· ὅ,τι σοὶ εἶναι δυσάρεστον μὴ τὸ πράξης εἰς ἄλλους (ὁ σὺ μισεῖς, ἐτέρῳ μὴ ποιήσης).

29. Ἀπόφευγε τὴν συνοικίαν μετὰ οὐτιδανοῦ καὶ εὐτελοῦς, τὴν ὄρασιν ἀπὸ τοῦ ἀνέραστον, τὴν ἐριδα καὶ λογομαχίαν μετὰ φίλων, καὶ τὴν εἰλικρινῆ συνδιαλλαγὴν μετὰ τῶν ἐχθρῶν.

30. Ἐκεῖνος λέγεται οἰκεῖος, ὅστις εἶναι ἐπωφελῆς· ἐκεῖνος πατήρ, ὅστις εἶναι τροφεύς· ἐκεῖνος φίλος, ὅστις ἔχει πίστιν· ἐκείνη πατρίς εἰς ἣν ζῆ καλῶς ὁ ἄνθρωπος.

31. Ἐκείνη εἶναι σύζυγος, ἥτις ἀσχολεῖται εἰς τὰ τοῦ οἴκου ἔργα, εἶναι ἰλαρὰ, φίλανδρος, φιλάρετος, ἀληθολόγος καὶ χρηστολόγος.

32. Ὡς ὁ θάνατος εἶναι ταῦτα· γυνὴ κακὴ, φίλος δύστροπος, δοῦλος αὐθάδης εἰς ἀπόκρισιν, καὶ οἰκησις ἐν οἴκῳ ἐνθα ὄφρις ἐμφολεῦει.

(ἀκολουθεῖ.)

ΠΡΟΛΟΓΙΑ.

Τὸ Σύμβολον ἢ κόσμημα, μετὰ τοῦ ὁποίου παρεσκευαζόμεθα ἀνέκαθεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὸν Αἶνον, θέλει τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ προσεχοῦς Τεύχους. Αὐτὸ παριστάνει τὴν εἰκόνα ἢ τὴν ἐν ἀπόπτῳ μικρογραφίαν τοῦ ὄρους Αἶνου. Σχεδιασθὲν λίαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου κ. Γεωργίου Γ. Αὐλίχου, ἀσχολουμένου μετ' εὐστοχίας καὶ εἰς ἀνώτερα καλλιτεχνικὰ ἔργα, ἀπεστέλλετο εἰς Ἀθήνας ὅπως ξυλογραφήθῃ, πλὴν ἀπολεσθὲν εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον καὶ ἀνασχεδιασθὲν, διεβιβάσθη τέλος εὐτυχῶς καὶ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, ὅθεν μετὰ ἓνα περίπου μῆνα μᾶς ἐπεστράφη παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἀνεκτέλεστον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ ἐκεῖ τεχνῖται ἐδυσκολεύοντο νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτὸ πιστῶς καὶ ἀκριβῶς. Τότε ἠναγκάσθημεν, ἐπείγοντος τοῦ χρόνου, νὰ ἐκδώσωμεν τὸν Αἶνον καὶ ἄνευ τοῦ Συμβόλου. Ὁ κ. ὁμῶς Αὐλιχος, ὅστις μᾶς εἶχε προσφέρει πολὺ φιλοφρόνως τὴν εὐστοχὸν γραφίδα του, ἀνεδέξατο ἐπίσης, κατ' αἰτησίαν μας, καὶ τὴν φροντίδα ν' ἀποστείλῃ τὸ σχέδιον εἰς ἰδιαιτέρους ἐν Εὐρώπῃ φίλους του, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτεραν αὐτοῦ ἐκτέλεσιν. Ὡς καὶ τῶντι ἐπεξεργασθὲν ἐκεῖ μετὰ πολλῆς τῆς λεπτότητος καὶ ἀκριβείας, μᾶς ἐπεστράφη, μετὰ τινος ἐτέρας βραδύτητος, ὅτε ἦτον ἤδη προκεχωρημένη ἡ τύπωσις τοῦ Τεύχους τούτου, ἐπομένως θέλομεν ἐπιθέσει αὐτὸ εἰς τὸ Ε', ὅτε θέλομεν προσιμιάσει ἐπικαλούμενοι καὶ προγενεστέρων ψυχῶν τὴν πνευματικὴν ἀρωγὴν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Σελ. 193. σιγ. 12. ἀνάγν. ἔθνους.

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Ἄρισταγόρας.

Ἄρ. Διερχόμενος κατὰ συγκυρίαν ἐκ τῆς παρακειμένης ὁδοῦ, εἶδον γὰρ ἐξέλθωσιν ἐντεῦθεν ὁ Θεράπων καὶ δύο τοῦ Πολυφόντου δορυφόροι. Τίς ὁ λόγος τῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεᾶς ἀσυνήθους αὐτῶν ἐμφανίσεως; Μήπως τεχταίνεται νέον τι κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς Ἐναρέτης; — Διότι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμέρας εἴμεθα δυστυχῶς ἡμεῖς, καὶ ἡ αἰσχρὰ τοῦ τυράννου ἀπαίτησις. Δύνασθαι σεῖς, καλαὶ νεάνιδες, γὰρ μὲ διαφωτίσητε;

Χο. Παρεσκεύασαν τὸν ναόν, καὶ μετήνεγκον καὶ ἱερεῖα, διότι προτίθεται γὰρ ἔλθῃ ἐντὸς ὀλίγου ὁ Πολυφόντης, ἵνα προσφέρῃ πρὸς τὴν Θεάν Ἀφροδίτην θυσίαν.

Ἄρ. Πρὸς τὴν Οὐρανίαν Ἀφροδίτην, ἢ τὴν καλουμένην Πάνδημον καὶ Κοινήν; Διότι ἕκαστη ἔχει ἰδιαιτέραν λατρείαν καὶ ἰδιαιτέρας θυσίας. Ἡ Πάνδημος Ἀφροδίτῃ λατρεύεται ὑπὸ ἀσέμνου, ἀκρατοῦς καὶ αἰσχροῦ ἔρωτος, ὑπὸ ἀνδρῶν οἷος ὁ Πολυφόντης καὶ ὑπὸ θυσιῶν λαγῶν καὶ χοιριδίων, κτηνῶν φύσει πρὸς τὴν λαγνεῖαν ὄξυρόπων. Ἡ δὲ Οὐρανία ἀποτροπιαζομένη τοιαύτας τιμᾶς καὶ τοιοῦτους λάτρως, ἀποδέχεται μόνην τὴν λατρείαν ἀγνοῦ, σώφρονος καὶ τιμίου ἔρωτος, προσφοράς ἀνθέων καὶ θυσίας περιστερῶν. Ἡ πρώτη παριστανομένη γυμνή εἰς τὴν Κόρινθον, ὑπηρετεῖται ὑπὸ χιλίων ἀκολάστων ἱεροδούλων. Ἡ δευτέρα ἐνδεδυμένη καὶ ἔνοπλος εἰς τὴν Σπάρτην, τιμᾶται ὑπὸ σεμνοτάτων παρθένων. Τὰ αὐστηρὰ καὶ κόσμια ἦθη τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὁμοιάζοντα ἐν πολλοῖς μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, δὲν

ἀνείχοντο βεβαίως Θεὰν ἐκδεδηϊτημένης λατρείας, ἔνεκα τούτου ἀνιδρύσαντο καὶ τὸν ἀπέναντι ναὸν τῆς ἀειπαρθένου Ἀρτέμιδος ὡς πολιούχου Θεᾶς, καὶ ἐνταῦθα τιμοῦν τὸ τῆς αἰδήμονος καὶ ἐσθητοφόρου Οὐρανίας Ἀφροδίτης. Πρὸς ταύτην λοιπὸν προτίθεται νὰ τελέσῃ θυσίαν ὁ Πολυφόντης, ἢ πρὸς τὴν Πάνδημον;

Χο. Ἐκ τῶν ὀπισθεν τοῦ βωμοῦ ἱερείων, καὶ τῶν ἐνώπιον τῆς Θεᾶς ἀνθοδόχων κανίστρων, φαίνεται ὅτι προτίθεται νὰ τελέσῃ εἰς ἀμφοτέρας θυσίαν, καὶ ἀμφοτέρων νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν.

Ἄρ. Τοιαύτας ἀναμίκτους καὶ ἀπρεπεῖς θυσίας, μόνος ὁ Πολυφόντης καὶ οἱ ὁμόφρονές του, δύνανται νὰ ἐπινοήσωσι καὶ νὰ τελέσωσιν. Οἱ παρομοίου φυράματος ἄνθρωποι, ὡς δὲν ἀποδέχονται δικαίας καὶ ἠθικὰς διακρίσεις εἰς τὰ ἀνθρώπινα, οὕτω δὲν ἀναγνωρίζουν καὶ βαθμοὺς καὶ ἱεραρχίας εἰς τὰ θεῖα. Πονηροὶ, ἀσεβεῖς καὶ καταχρασταὶ εἰς πάντα, θέλουν καὶ πάντας νὰ ἐξισόνωσι πρὸς τὴν ἀγενῆ καὶ ἀνήθικον πολιτείαν των, διότι τότε καὶ ἀσφαλέστερον δεσπόζουν, καὶ ὑπὸ ὀχληρῶν καὶ ἐπικινδύνων ἐπικριτῶν εἶναι ἀπηλλαγμένοι. Ἡ γενικὴ διαφθορὰ καὶ παραλυσιὰ τῶν ἠθῶν, συντηρούμεναι ὑπὸ τῶν ἰδίων των παρεκτροπῶν, καταβυθίζουν βαθμηδὸν τὰς κοινωνίας εἰς τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς μέθης τῶν ἡδονῶν, τὸ ὅποιον οὐτε σκέπτεται, οὐτε κὰν φαντάζεται, ὅτι ὑπάρχει ἄλλος εὐγενέστερος καὶ ἀξιοπρεπέστερος βίος. Τοιαύτη ληθαργικὴ ἢ μᾶλλον ἀπογνωστικὴ τῶν πραγμάτων θέσις, δημιουργουμένη συνήθως ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω στρωμάτων, καὶ κατερχομένη πρὸς τὰ κατώτερα, μεταβάλλει καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἰς κτήνη· τότε σπανιῶτατα εἶναι οὗτοι ἐπιδεκτικοὶ θεραπείας καὶ σωτηρίας,

οὔτε ἠθικὰς παραινέσεις, οὔτε ὀρθὰς συμβουλὰς ἀνέχονται, μάλιστα ἐρεθίζονται ὑπ' αὐτῶν, διότι νομίζουν ὅτι πειράζεται ἡ φιλαυτία των καὶ διαταράσσονται αἱ ἄβραι διασκεδάσεις των. Οἱ παρασκευάζοντες καὶ μορφόνοντες αὐτοὺς, φροντίζουν ἐπιμελῶς νὰ τοὺς διατρέφωσι καὶ ἐφελκύωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας μὲ τοιαύτας ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς διδασκαλίας, αἵτινες καὶ τὴν καρδίαν φθείρουν καὶ τὸ πνεῦμα νοθεύουν. Ὁ Πολυφόντης ὡς τύραννος πανουργὸς καὶ μοχθηρὸς εἰς τοιαύτην πειρᾶται νὰ φέρῃ τὴν πολιτείαν κατάστασιν, διὰ τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς πολίτας ἀνοσίων αὐτοῦ πράξεων, διότι ἐνῶ δι' ἐφουβρίστων τολμημάτων ἐκφραυλίζει τὴν δημοσίαν ἠθικὴν, ἤρξατο ἤδη καὶ δι' ἀθεμίτων θυσιῶν νὰ μολύνη τὰ ἱερὰ τῆς θρησκευτικῆς τεμένης. Τοιοῦτοτρόπως καθίσταται διδάσκαλος καὶ ἀνηθικότητος καὶ ἀσεβείας.

Χο. Τοιοῦτοι κίνδυνοι βεβαίως ἐπίκεινται. Πλὴν ἂς εὐελπιζώμεθα εἰς τὸν πολιὸν καὶ εὐσεβῆ Πρόμνησον. Οὗτος ὡς ἀνθίσταται, καίτοι πολλάκις ἀνεπιτυχῶς, εἰς ὅλα τὰ κακὰ ἔργα τοῦ υἱοῦ του, ἐπιτύχη ἴσως νὰ διασκεδάσῃ τοῦλάχιστον τὴν θρησκευτικὴν ταύτην τελετήν.

Ἄρ. Πιθανόν. Γνωρίζων ὅμως τὸν πείσμονα τοῦ Πολυφόντου χαρακτηῖρα, δὲν συμμερίζομαι τὰς ἐλπίδας σας. Ἐγὼ ἤδη ἀπέρχομαι, διότι παρατηρῶ προσεγγίζοντα τὸν Πρόμνησον, ὀπισθεν τοῦ ὁποίου ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ ὁ υἱὸς του· δὲν ἐπιθυμῶ, διότι δὲν εἶναι εἰσέτι καιρὸς καὶ ἀπόντος τοῦ Ἀντήνορος, νὰ συναντηθῶ μετ' αὐτοῦ.

Σ Κ Η Ν Η Σ Τ'.

Ὁ Πρόμνησος τεθρονημένος.

Πρ. Κόραι Κεφαλληνίδες, μή μὲ ἐγκαταλείψετε μόνον εἰς τὴν εὐσεβῆ ὑπηρεσίαν, ἣν ἤλθον καὶ ἐνταῦθα νὰ ἐπιτελέσω, ὅπως ἀποτρέψω τὸν υἱόν μου ἀπὸ ἑτέραν ἐφύβριστον πράξιν· δύνασθε καὶ διὰ τῶν λόγων καὶ διὰ τῶν νευμάτων σας νὰ γίνηται χρήσιμοι.

Χο. Εἴμεθα πρόθυμοι, σεβαστὲ γέρον, πρὸς τὰς ἐπιθυμίας σου. Ἄλλ' ἂν τὸ κῆρος φιλοστόργου πατρὸς καὶ ἀγαθοῦ πολίτου, δὲν ἰσχύη νὰ μεταπέισῃ τὸν Ἡγεμόνα, τί δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν ἡμεῖς!

Πρ. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἀπαυδῶ. Ἀφοῦ κατὰ κακὴν μοῖραν αἰ ἐν τῷ οἴκῳ ἐνστάσεις μου, καὶ ἐπὶ τέλους αἰ παρακλήσεις μου, δὲν ἰσχυσαν νὰ μεταπέισωσι τὸν υἱόν μου ἀπὸ θυσίας ἀναξίαν τῆς θεᾶς, καὶ ἔτι ἀναξιώτεραν δι' ὃν προτίθεται ἀθέμιτον σκοπὸν, ἀπεφάσισα νὰ ἔλθω καὶ εἰς τὸν ναόν, ἵνα κάμω καὶ ἑτέραν καὶ τελευταίαν ἀπόπειραν. Ὁ τὸ ἀγαθὸν ἐπιδιώκων, οὐδὲν ὀφείλει νὰ παραλείπη ἔννομον καὶ συνετὸν μέσον. Ἴσως ἢ εἰκὼν τῆς θεᾶς καὶ ἡ παρουσία τοῦ κοινοῦ χρησιμεύσωσιν ὡς ἐπίκουροι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν μου. Ἴσως ἐνταῦθα χρηματίσω εὐτυχέστερος, καὶ ἀπομακρύνω ἐκ τοῦ οἴκου μου ὄμοῦ μὲ τὴν μελετωμένην ἀσέβειαν, καὶ τὴν νέαν αἰσχύνην. Δυστυχῆς καὶ πανάθλιος! Ὁ οἶκός μου, ὅστις ἦτον ἄλλοτε ἄσυλον ἠθικῆς καὶ καύχημα τῶν Κεφαλλήνων διὰ τε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν τιμιότητα, καὶ πρὸς ὃν πάντες ἐσεμνύνοντο νὰ συχναίωσιν ὡς εἰς ἱερὸν τέμενος, κατήνησεν ἤδη ἕνεκα τοῦ υἱοῦ μου, ἀντλος ἐλαττωμάτων, καὶ οἶκος ἀσεβείας καὶ ὕβρεων, ὃν οἱ ἀγαθοὶ ἀποφεύγουν ὡς τόπον μολυ-

σμοῦ καὶ θανάτου. Ὡ ἀπροσδόκητος καὶ δεινὴ πραγμάτων μεταβολή! Δὲν ἤθελα ἀποθάνει εὐδαιμονέστερος, εἰάν κατέλυον τὸν βίον πρὶν τῆς ἀνόδου τοῦ υἱοῦ μου ἐν τῇ Ἐξουσίᾳ; — Ἄλλ' ἐπέπρωτο, φαίνεται νὰ δοκιμάσω ἐν τῷ γήρατί μου τὸ πικρὸν τοῦτο ποτήριον ἀπὸ αὐτὸν ἐκεῖνον, ἐξ οὗ ἀπεναντίας ἤλπιζον ἀνακούφισίν τινα ἐκ τῶν δεινῶν, ἅτινα φύσει συνοδεύουν τὴν πολιὰν ἡλικίαν. Πρὸς τί λοιπὸν ἢ τόση τῶν ἀνθρώπων ἐπιθυμία πρὸς ἀπόκτησιν τέχνων καὶ ἀπογόνων; Πρὸς τί τόσοι ἀγῶνες πρὸς ἐμπρεπῆ κατὰ τὰς δυνάμεις των ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν αὐτῶν; Πρὸς τί τόσαι προσπάθειαι, καὶ τόσοι ἐν ξηρᾷ καὶ θαλάσση κίνδυνοι πρὸς ἐπισώρευσιν πλούτου, ἢ κτήσιν πολυτιμοτέρου ἀντικειμένου, οἷον τὸ χρυσὸν ὄνομα; Δὲν εἶναι ὅλα ταῦτα περιττὰ, ὅταν καὶ τὰ πλοῦτη ὑπὸ ἀσώτων κληρονόμων κακῶς καὶ ἀγόνως καταδαπανῶνται, καὶ τὸ χρυστὸν ὄνομα ἀντὶ ἔτι μᾶλλον νὰ λαμπρύνηται καὶ διαιωνίζηται ὑπ' αὐτῶν, χρησιμεύη ὅτε μὲν ὡς μέσον ἀπάτης ἢ καπηλείας, ὅτε δὲ ὡς βαθμὶς πρὸς ἀνάβασιν, ὅθεν ἀμαυρόνεται καὶ ἀποθνήσκει; — Ὅσοι λοιπὸν ἀνωφελῆ ἢ κακὰ σπεύρουν τέκνα, οὐδὲν ἄλλο πρὸς ἑαυτοὺς συγκομίζουσιν, εἰμὴ πικρίας καὶ ἀλγηδόνας, εἰς δὲ τοὺς ἐχθροὺς παρέχουν ἀφορμὴν γέλωτος καὶ σκωμμάτων. Πλὴν ἔστω· καὶ ἂν ἀγαθὰ πάλιν ἀπολαύσωσι τέκνα, καὶ ἀνακαλύπτωσιν εἰς αὐτὰ τὴν μετέγχυσιν τοῦ χαρακτῆρός των, καὶ τὴν δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν πόνων καὶ τῶν φροντίδων των, δὲν διατελοῦν εἰς ἀδιάκοπον ἀνησυχίαν περὶ τῆς ὑπάρξεώς των; Δὲν ταραττονται εἰς πᾶσαν ἀπειλήν πολέμου, ἢ ἐπιδημικὴν νόσον, ἢ ἑτέραν περιπέτειαν; Δὲν ματαιοῦνται ὅλαι αἱ ἐλπίδες των, καὶ δηλητηριάζεται ἅπας ὁ βίος των, εἰάν στερηθῶσιν

ἐξ αὐτῶν ; — Λοιπὸν ἄς μὴ μεμφώμεθα ὄσους φρονοῦν, ὅτι οἱ ἄπαιδες καὶ οἱ μὴ μεριμνῶντες περὶ τεκνοποιίας εἶναι εὐτυχέστεροι, ἀφοῦ εἶναι ἀπηλλαγμένοι ἐκ τῶν συμφορῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται οἱ ἔχοντες τέκνα. Δὲν ἦτο καὶ δι' ἐμὲ προτιμότερον νὰ ζήσω καὶ νὰ ἀποθάνω ἄτεχνος, παρὰ νὰ ἀπολαύσω υἰὸν, οἷος ὁ Πολυφόντης ; — Οὔτε ἐγὼ, οὔτε ἡ πατρὶς ἠθέλαμεν δοκιμάζει, ὅσα τῶρα ὑποφέρομεν δεινά. Τὸ τόσον σεβαστὸν τοῦ πατρὸς καὶ τόσον γλυκὺ τοῦ υἱοῦ ὄνομα, ἔγιναν εἰς ἐμὲ ἀφόρητα καὶ πηγαὶ στεναγμῶν καὶ δακρῦων. ὦ καταπεπονημένον γῆρας εὐτυχοῦς ἄλλοτε βίου !

Χο. Εἰς βαρεῖς, πλὴν ὀρθοῦς καὶ σοφοῦς λόγους, ὠθεῖ τὸν πολυπαθῆ καὶ σεβαστὸν γέροντα τὸ δίκαιον καὶ δριμύ αὐτοῦ ἄλγος. Εἴθε νὰ εἰσακουσθῆ ὑπὸ τοῦ Πολυφόντου, ὅστις ἤδη πλησιάζει.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

Ὁ Πολυφόντης μετὰ δορυφόρων καὶ ὁ Θερσίππων αὐτοῦ προπορευόμενος, καὶ φέρων ἐντὸς δίσκου ἀνθόπλεκτον στέφανον.

Πολ. Χαίρω, πάτερ, βλέπων σε ἤδη μεταμελημένον καὶ προδραμόντα εἰς τὸν ναόν, ὅπως τελέσωμεν ὁμοῦ τὴν θυσίαν.

Προ. Κακῶς ἠρμήνευσας, τέκνον μου, τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν μου.

Πολ. Τίς ὁ λόγος λοιπὸν τῆς ἐλεύσεώς σου ;

Προ. Ἦλθον διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ σὲ συμβουλεύσω καὶ ἐνώπιον τῆς Θεᾶς, καὶ ἐνώπιον τῶν

συμπαρισταμένων, ὅπως καὶ τὴν πολιτείαν σου μεταβάλης, καὶ ἐκ τῆς θυσίας ἀποστῆς.

Πολ. Δυσκατόρθωτον τὸ ἐπιχείρημά σου.

Προ. Ἐπιτελῶ ὑψηλὸν καθήκον πατρὸς καὶ πολίτου.

Πολ. Καὶ ἐγὼ Ἠγεμόνος καὶ ἤδη Ἱεροφάντου.

Προ. Παραβαίνεις ἀμφοτέρα.

Πολ. Ἐν τούτοις εἶμαι Ἠγεμῶν τῆς χώρας.

Προ. Ἀφοῦ ἠπάτησας αὐτὴν διὰ δόλου καὶ ὑποκρίσεως.

Πολ. Τοιαῦτα μέσα ἐπιτρέπονται πρὸς ἐπίτευξιν θρόνου.

Προ. Οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸς ἀπόκτησιν τιμῆς καὶ ἀληθοῦς δόξης.

Πολ. Μοὶ ἀπονέμονται ἤδη ἀρκοῦσαι τιμαί.

Προ. Οὐχὶ εἰς σέ, ἀλλ' εἰς τὰ ξίφη τῶν μισθοφόρων σου.

Πολ. Οὐδαμῶθεν ἀκούω παράπονα.

Προ. Οἱ κόλακές σου σὲ ἀπατοῦν.

Πολ. Οἱ φαῦλοι καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς τάξεως ἴσως παραπονοῦνται.

Προ. Αὕτη εἶναι πάντοτε ἡ γλῶσσα τῆς τυραννίας· πλὴν ἡ τάξις ἄνευ ἐλευθερίας, εἶναι αὐτόχρημα δουλεία.

Πολ. καὶ ἡ ἐλευθερία ἄνευ τάξεως εἶναι παραλυσία.

Προ. Λοιπὸν συνδύασε ἀμφοτέρα.

Πολ. Τὰ πλήθη ἄνευ φόβου καὶ χαλινοῦ εἶναι ἐπικίνδυνα.

Προ. Καὶ οἱ Ἠγεμόνες ἄνευ φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης, ἴστανται ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς.

Πολ. Δὲν φοβοῦμαι, εἶμαι ἀσφαλῆς.

Προ. Πάντα τὰ ἀνθρώπινα εἶναι ἀβέβαια· οὐδὲν τῆς τύχης ἀσταθέστερον.

Πολ. Οἱ Θεοὶ μάλιστα με εὐνοοῦν καὶ με προστατεύουν.

Προ. Πρὸ πολλοῦ τοὺς ἀπελάκτισας, καὶ ἤδη προτίθεσε σκανδαλωδῶς ν' ἀσεβήσης κατ' αὐτῶν· ἂν δὲν ἀγανακτήσωσι, θέλουν βεβαίως ἐρυθριάσει εἰς τὴν θυσίαν σου.

Πολ. Οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἕτερον θέλει συμβῆ. Οἱ Θεοὶ ὀλίγον προσέχουν εἰς τοιαύτας μωρίας, ἐπινοηθείσας ὑπὸ τῶν ἱερέων πρὸς ἴδιον ὄφελος.

Προ. Διατί λοιπὸν ἐπιτελεῖς καὶ σὺ αὐτάς, τὰς ὁποίας ἀποκαλεῖς μωρίας;

Πολ. Ἴνα κολακεύσω μᾶλλον τὰς δοξασίας καὶ τὴν εὐπιστίαν τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον σκαιῶς ἀφαιρᾶται καὶ παρασύρεται ὑπὸ τῶν φαινομένων καὶ τῶν πολυθορύβων ἐπιδείξεων.

Προ. Ἡ ἀσέβειά σου δὲν ἔχει ὄρια· ὀμιλεῖς καὶ πράττεις ὡς ἀναιδῆς πλάνος καὶ ὑβριστῆς θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Πολ. Τὸ γῆρας εἶναι φύσει μεμψίμοιρον, καὶ συνήθως ἐπικρίνει εἰς ὅλα τοὺς νέους.

Προ. Ἐχει ὅμως τι καλόν, ἐξ οὗ στεροῦνται οἱ νέοι, τὴν σύνεσιν καὶ ἐμπειρίαν.

Πολ. Οἱ νέοι εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ πρόοδος τῶν κοινωνιῶν.

Προ. Σὺ ἐψεύσας καὶ ἀπώλεσας ἀμφότερα διὰ τῆς πολιτείας σου.

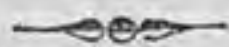
Πολ. Ἡ πολιτεία μου εἶναι γνωστὴ καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς χώρας.

Προ. Ὡς ἀποτρόπαιος καὶ αἰσχρὰ τυραννία. Πρόσεξε Πολυφόντα, ἄκουσον τὸν πρεσβύτην πατέρα σου

καὶ τὸν τίμιον πολίτην. Μὴ ἐπαναπαύεσαι εἰς τοὺς δορυφόρους σου· μὴ παρασύρεσαι ἐκ τοῦ συρφετοῦ τῶν κολάκων σου, οἵτινες προσκολλῶνται εἰς τοὺς ἰσχυροὺς, ὡς αἱ κηφήνες εἰς τὸ κηρίον. Πολλοὶ ἄλλως δημοφιλεῖς καὶ ἀγαθοὶ, πλὴν εὐπιστοὶ ἢ ῥάθυμοι ἡγεμόνες, ἔγιναν θύματα αἰσχυρῶν κολάκων καὶ κακῶν συμβούλων. Οὔτοι θηρεύοντες μόνας τὰς ἀπολαυὰς καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν ἡγεμόνων των, φροντίζουν ἀπλῶς πῶς νὰ τοὺς εὐαρεστῶσιν· ἔρποντες ὡς σκώληκες καὶ καμπτόμενοι πάντοτε ἐνώπιόν των, οὔτε ἐνίστανται ποτε κατὰ τῶν οἰωνοδῆποτε ἐπιθυμιῶν των, οὔτε ἐρθὰς καὶ θαρραλέας ἀπευθύνουν συμβουλὰς, οὔτε εἰλικρινῶς τοὺς διαφωτίζουν περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς χώρας πνεύματος. Εὐτυχεῖς ὅσοι δὲν περιστοιχοῦνται ὑπὸ τοιούτων ἀμφοστόμων τεράτων, ἅτινα διὰ τοῦ ἐνός στόματος λείχοντα, δηλητηριάζουν τοὺς δεσπότας των, καὶ διὰ τοῦ ἑτέρου θηλάζοντα, αἰμολάπτουν τὰ πλήθη. Εὐτυχέστατοι δὲ ὅσοι τυχόντες τοῦ ἀνεκτιμήτου δώρου, πιστοῦ καὶ εἰλικρινοῦς φίλου, ἀποδέχονται καὶ μετ' εὐαρεσκείας, καὶ ἐνεργοῦν μετ' ἴσης προθυμίας τὰς συμβουλὰς του. Σὺ συγκαταλέγεσαι ἀναντιρρήτως μεταξὺ τῶν τελευταίων ὡς πρὸς τὸν πιστὸν καὶ εἰλικρινῆ φίλον, διότι τίνα πιστότερον καὶ εἰλικρινέστερον ἠδύνασο ν' ἀπαιτήσης ἀπὸ τὸν ἴδιόν σου γεννήτορα, τοῦ ὁποίου ἢ πρὸς σέ στοργὴ καὶ ἢ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, εἶναι ἤδη παροιμιώδεις; Ἀλλὰ δύναμαι νὰ σὲ ἀποκαλέσω καὶ εὐτυχέστατον ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐνεργοποίησιν τῶν συμβουλῶν μου; — Οὐχὶ βεβαίως, διότι οὐδέποτε εἰσηκούσθην. Ἄντι νὰ μεταβάλῃς πολιτείαν ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἐπέτεινας τὸ καλῶδιον ἐπὶ τὸ τυραννικώτερον. Δούλος

τῶν ἀτιθάσσω παθῶν σου, ἔγινες καὶ ἔρμαιον τῶν περιστοιχούντων σε κολάκων. Συλλογίσου ὠρίμως, Πολυφόντα, ὅτι μόνη ἡ χρηστὴ πολιτεία σου δύναται οὐχὶ νὰ δικαιώσῃ, ἀλλὰ νὰ κάμῃ μέχρι τινὸς ἀνεκτὴν τὴν ἀρπαγὴν σου, νὰ ἐξευμενίσῃ τὴν πατρίδα, καὶ νὰ μαλάξῃ ὀπωσοῦν τὰς καρδίας διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐλευθερίας. Οἱ ἄδικοι περιορισμοὶ ἀπεναντίας, αἱ ἀνοσιουργίαι καὶ αἱ πρὸς τοὺς Θεοὺς ἀσέβειαι εἶναι ὑπόνομοι, αἰτινες αἴφνης καὶ ταχέως θέλουν σὲ ἀνατρέψῃ, καὶ ἀποροῦν μάλιστα πάντες οἱ Ἕλληνες, πῶς τώρα τρία ἔτη σὲ ἀνέχονται οἱ μεγάθυμοι Κεφαλλῆνες. Ἐγκατάλειψε λοιπὸν τὴν πεπλανημένην καὶ ἐπικίνδυνον ὁδὸν, ἣν ταχεῖ τῷ ποδὶ διατρέχεις· ἀπόπλυνε διὰ νέων ἐναρέτων ἔργων τὸν ῥύπον τῆς μέχρι τοῦδε κακῆς πολιτείας σου· μὴ καταίσχύνῃς ἐπὶ πλέον τὸ χρηστὸν ὄνομα τοῦ οἴκου σου· αἰδέσθητι τὴν πατρίδα, καὶ λάμπρυνε αὐτὴν διὰ γενναίοφρονος καὶ εὐεργετικῆς πολιτείας· ἀπεχε ἀπὸ πράξεις, αἰτινες ὀπωσδήποτε προσβάλλουν τὴν τιμὴν τῶν οἰκογενειῶν· ἡ οἰκογένεια εἶναι ὁ πυρὴν τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς. Μὴν ἀσεβῆς κατὰ τῶν Θεῶν, περιφρονῶν ἢ ἐξυβρίζων αὐτοὺς δι' ἀπρεπῶν θυσιῶν ἢ ἀθεμίτων αἰτημάτων. Ἄν οἱ ἄνθρωποι κακοποιῶνται πολλάκις ἀκινδύνως, οἱ Θεοὶ δὲν ἐξυβρίζονται ποτὲ ἀτιμωρῆτως. Φοβοῦμαι μήπως ἡ θυσία, ἣν ἤδη ἤλθες νὰ τελέσῃς, σοὶ παρασκευάσῃ ἀντὶ ἐκπλήρωσιν αἰσχυρῶν ἐπιθυμιῶν, βάραθρον ἀνεπανορθώτου συμφορᾶς. Ἴσως αἱ παραινέσεις μου δὲν εἶναι ἀρέσται εἰς τὰ ὦτά σου, διότι εἶναι ἐφθαρμένα ὑπὸ τῶν κολάκων, ἀλλ' εἶναι σωτήριοι διὰ σὲ ἂν τὰς εἰσακούσῃς. Ἐγὼ ἐξεπλήρωσα καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο καθήκον τοῦ φιλοστόργου πατρὸς καὶ τιμίου πολίτου, καὶ ἀπερ-

χόμενος σὲ ἀφίνω ἤδη ἐλεύθερον, νὰ σκεφθῆς καὶ νὰ μετρήσῃς καλῶς τοὺς λόγους μου. (ἀναχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ Η΄.

Χορὸς.

ΜΟΝΟΣΤΡΟΦΙΚΟΝ.

Κεφαλὴ πολιτὰ τοῦ Προμνήσου,
Τιμὴ, καύχημα, δόξα τῆς νήσου,
Ἐξ ἧς πάντοτε ῥέει σοφία,
Γνώσεων πλοῦτος καὶ εὐθυκρισία.
Λόγους φρονίμους καὶ μελιβρύτους,
Εἶπας καὶ τώρα καὶ εὐσυνειδήτους.
Τὸ κλέος τοῦτο τῶν ἀρετῶν σου,
Ἐχομ' ἐλπίδα καὶ τὸν υἱόν σου,
Νὰ περιστείλῃ καὶ συγκινήσῃ,
Τὰς συμβουλὰς σου νὰ ἐκτιμήσῃ.

Πολ. Οἱ λόγοι τοῦ πατρὸς μου, εἶναι ἴσως εὐλογοφανεῖς, πλὴν ἄκαιροι.

Χο. Ἡμεῖς ὁμως συνεκινήθημεν ὑπὸ τῶν πατριωτικῶν καὶ συνετῶν τοῦ σεβαστοῦ γέροντος συμβουλῶν. Καλὸν εἶναι, Δέσποτα, νὰ ἐπιστήσῃς ἐπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν σου. Αἱ συμβουλαὶ καὶ παραινέσεις πολιῶν κεφαλῶν, οἷα τοῦ ὑμετέρου φιλοστόργου πατρὸς, εἶναι ἄξιαι πολλῆς καὶ ἐμβριθοῦς σκέψεως.

Πολ. Ἦκουσα μετ' ἀνοχῆς καὶ ἀταραξίας αὐτάς, καὶ αὔριον θέλω σκεφθῆ. Τώρα ἤλθον διὰ τὴν προκειμένην θυσίαν, καὶ πρέπει νὰ τελέσω αὐτήν. Θεράπων, εἰδοποίησε τὸν μὲν νεωκόρον νὰ περικοσμήσῃ τὸν βω-

μόν μὲ μυρσίνας, καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Θεᾶς μὲ κρῖνα καὶ ἀνθοδέσμας· τοὺς δὲ θύτας, χορηγούς καὶ ἱερεῖς νὰ εἶναι ἕτοιμοι, καὶ σὺ φέρε πρὸς ἐμὲ τὸν ἀνθόπλεκτον στέφανον.

Θερ. Τὰ πάντα εἶναι ἕτοιμα, Δέσποτα. Ἴδου καὶ ὁ στέφανος.

Πολ. (Λαμβάνει καὶ θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.) Ἄρχεται ἡ τελετὴ τῆς θυσίας. « Σίγα, σίγα » πᾶς λέως ἔστω. » Θῦται λάβετε ἐκ τοῦ κανοῦ τὰς σφαγίδας, σφάζατε ἐπὶ τοῦ ἀμνίου τὰ ἱερεῖα, βαντίσατε μὲ τὸ αἷμα τὸν βωμόν, διατέμετε αὐτὰ καὶ θέσατε ἐπὶ τῆς θυωρίδος τὰ διὰ τὴν Θεάν νενομισμένα, τὸν δεξιὸν μηρόν, τοὺς νεφρούς, τὴν κῆστιν καὶ τὰ πιμελέστερα μέρη· δότε τὰ σπλάγχνα εἰς ἐμὲ ἵνα θεωρήσω αὐτά . . . ἀρίστας, ἀρίστας παρατηρῶ προσβολάς· προσφέρατε τὰ ἱερώσινα εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ τὰ ὑπόλοιπα τηρήσατε διὰ τὴν εἰς τὸν οἶκόν μου εὐωχίαν. Εἶτα βάλετε τὰς ἐσχάρας ἐπὶ τῆς ἐστίας καὶ ὠμοθετήσατε, ὅπως τὰ πάντα εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς Θεᾶς καταναλωθῶσιν ὑπὸ τοῦ πυρός· Χορηγοί, σπείσατε ἐπὶ τῆς πυρᾶς καὶ πέριξ τοῦ βωμοῦ τὰς χοάς. Οἱ ἱερεῖς διαμερίσατε τὸν πέλανον, καὶ διανείμετε ἐξ αὐτοῦ καὶ πρὸς τοὺς περιεστῶτας· μετὰ ταῦτα στραφῆτε πρὸς τὴν Θεάν, καὶ ἀναπέμπετε χαμηλῆ τῆ φωνῆ εὐχάς, οἷας καὶ ἐγὼ ἤδη μεγαλοφῶνως θέλω ἀποτείνει εἰς αὐτήν. (Ὁ Πολυφόντης κρατῶν εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα μυρσίνης κλάδον, καὶ ἀνατείνων αὐτὸν πρὸς τὴν Θεάν, ἱκετεύει οὕτως αὐτήν.) Ὠραιοτάτη τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Θαλάσσης κόρη, ἀνθρώπων καὶ Θεῶν ἐπίσης πολυῦμνηστον λάτρευμα. Θεὰ φιλομειδής, ἐν τῇ γεννήσει τῆς ὁποίας εὐφρανθεῖσα καὶ σκιρτήσασα ὑπὸ ἀγαλλιᾶσεως καὶ ἡ γῆ, ἐ-

βλάστησε τὸ ἄνθος τῶν ἐρώτων, ἐξ οὗ ἐπωνομάσθης καὶ σὺ Ῥοδόχρους. Βασίλισσα τῶν τρυφῶν καὶ τῶν ἀσπασμάτων, ἧτις διὰ τοῦ χαριεστάτου ὑπομειδιάματος σου, κατενίκησας καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς Ἥρας καὶ τὸ σεμνὸν τῆς Ἀθηνᾶς κάλλος, πρόσδεξαι μετ' εὐμενείας, ἱκετεύω σε, τὴν πολυτελεῆ θυσίαν, ἣν πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν σου ἤδη τελῶ, εἰσάκουσον τὰς θεορμὰς εὐχάς μου. Ἄπαντα τὰ προσφερόμενα, εἶναι ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων τῆς νήσου προϊόντων· περιστεραὶ νεογνοὶ, λαγωοὶ καὶ χοιρίδια γαλαθηνά, μυρσίνας τρυφεραὶ, κρῖνα καὶ ῥόδα πρωτοσύλλεκτα, ὠραῖαι καὶ εὖσομοι ἀνθοδέσμαι καὶ πολύτιμα ἀρώματα. Τοιαύτας διακεκριμένας τιμὰς πρώτην ἴσως φορὰν ἀπολαμβάνεις ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Λατρεύεσαι καὶ δοξάζεσαι σήμερον ὡς εἰς τὴν Κύπρον, τὰ Κύθηρα, τὴν Κνίδον καὶ τὴν Κόρινθον, ἔνθα τὸ πλῆθος, ἡ ἀβρότης καὶ τὰ εἶδη τῶν ἡδονῶν, εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν κατοίκων μέλημα, καὶ οἱ ναοὶ σου πληροῦνται ἀενάως ὑπὸ ἱερείων, θυσιαμάτων καὶ ἐρωτολήπτων, αἰτούντων τὴν ἀντίληψίν σου. Ταύτην ἤδη καὶ ἐγὼ αἰτῶ ἀπὸ Σέ. Δὲν ἔχω ἀνάγκην οὔτε τῆς παρουσίας τῶν καλλιμόρφων νυμφῶν σου, οὔτε τοῦ χρυσοῦ ἢ ἀνθίνου βέλους τοῦ υἱοῦ σου· ἐξαιτοῦμαι μόνον ν' ἀποστείλῃς τὸ ταχύτερον ἓνα τῶν θεραπόντων σου, εἴτε τὸν Ἴμερον, εἴτε τὸν Πόθον, ὅστις νὰ καταδεσπῶσῃ ὑπὲρ ἐμοῦ τὴν καρδίαν τῆς Ἐναρέτης, καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν μητέρα τῆς φιλικώτερα αἰσθήματα, ὅπως προτρέπη καὶ αὐτὴ τὴν κόρην τῆς. Ἐπιθυμῶ νὰ μὴ φανῶ δυσέρως, καὶ νὰ ὑπάρξῃ ἀμφοτέροθεν ἐκουσιασμός, πρὸς ἀποφυγὴν παντός ἐτέρου δυσαρέστου βήματος. Πλὴν ἡ ἐπιθυμητὴ αὐτῆ ἀμοιβαιότης, εἶναι ἔργον τῆς ὑμετέρας προστασίας καὶ ἐπιδράσεως. Ταύτας λοι-

πόν επικαλοῦμαι ἀπὸ Σε χρυσῆ Ἀφρογένεια. Αἶ πολυειδεῖς τρυφαί, αἶ ἐκλεκταὶ ἡδοναὶ καὶ αἶ ἐρωτικά ἐπιθυμίας, εἶναι ἡ μόνη λατρεία σου, ἄνευ ἐκείνων παύει καὶ αὕτη. Ἡ πραγματοποιήσεις λοιπὸν τῶν εὐχῶν μου συντελεῖ καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν σου δόξαν, διότι καὶ τὸν πρὸς σέ τῶν ἀνθρώπων σεβασμὸν ἐπιτείνει, καὶ τὴν λατρείαν ἰσχυροποιεῖ, καὶ τὰς θυσίας πληθύνει. Τελευτῶν τὰς ἰκετηρίους εὐχὰς μου, Θεὰ τῶν χαρίτων, ἀπομακρύνομαι μὲ τὴν ἐδραϊὰν πεποιθησιν, ὅτι θέλω ἐντὸς τῆς ἡμέρας ταύτης εἰσακουσθῆ. (Ἀναχωρεῖ μετὰ τῆς ἀκολουθίας του.).

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

Ἀρισταγόρας, Πανόπη, Ἐναρέτη, Τροφός.

Ἄρ. Δὲν ἐλανθάσθην λοιπὸν, ὅταν εἶπον ὅτι αἱ ἐνστάσεις τοῦ Προμνήσου, οὐδόλως ἤθελον ἐπιδράσει ἐπὶ τῶν μωρῶν ἀξιώσεων τοῦ υἱοῦ του. Αὐτὸς ἤδη ἐτέλεσε καὶ τὴν ἐφύβριστον θυσίαν, ἂν καὶ ἐξ αὐτῆς ὀλιγώτερον θέλει ὠφεληθῆ, παρὰ ἐκ τῶν δορυφόρων του.

Ἐν. Οὐδεμία πλέον ἐλπίς, ἀφ' ὅσον φαίνεται, ἀπέμεινε, προσφιλέσ μοι Ἀρισταγόρα, πρὸς τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν. Ἀντὶ ν' ἀποβάλῃ ὁ αἰσχρὸς αὐτὸς ἄνθρωπος τὰς ἀθεμίτους ἐπιθυμίας του, ἐνισχύεται ἔτι μᾶλλον εἰς αὐτὰς, διότι ἀφοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἀσεβῆσῃ οὕτω δημοσίως καὶ ἐπισήμως πρὸς τοὺς θεοὺς, οὐδεμίαν θέλει λάβει συστολήν νὰ προβῆ καὶ εἰς τὸ ἔσχατον καθ' ἡμῶν τόλμημα. Ἡ ἀποτρόπαιος αὐτοῦ διαγωγή, μᾶς ἀνοίγει εἰς ἕκαστον αὐτῆς βῆμα τὰ ἐν-

δόρυχα τῆς καρδίας του· καίτοι ὕπουλος καὶ κρυψίνους ὡς εἶναι πάντες οἱ ὑποκριταὶ καὶ ἀπατεῶνες, ἀποκαλύπτεται ὁμως πολλακίς καὶ ἀκουσίως του ἐκ τῆς ἀκατασχέτου ὁρμῆς τῶν δυσηνίων παθῶν του. Ἐὰν δὲν ἀνεύρωμεν μέσον τι ἀπαλλαγῆς, θέλομεν ἀφεύκτως θυσιασθῆ ὑπ' αὐτοῦ. Ἀποφρὰς βεβαίως ἤτον ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν διεφημίσθη ἡ ἡμετέρα μνηστεία· ἐξ αὐτῆς χρονολογοῦνται οἱ τρόμοι καὶ οἱ κίνδυνοι. Οἴμοι! ὅποιοι σπαραγμοί! Ἐὰν ἦτο τοῦλάχιστον εἰς τὴν πατρίδα ὁ Ἀντήνωρ, ἠθέλαμεν τρέφει τινὰς ἐλπίδας! Ἀλλὰ τίς οἶδε ἂν εὐτυχῆσωμεν νὰ τὸν ἴδωμεν ταχέως! Φεῦ! Δὲν ὑπάρχει θέσις ὀδυνηροτέρα ἀπὸ τὴν ἐρημίαν καὶ τὴν μόνωσιν εἰς ὄντα ἀσθενῆ, ἐπαπειλούμενα κατὰ πᾶσαν στιγμὴν!

Παν. Μὴ δυσθυμῆς, μὴ ἀποθαρρύνεσαι φῶς μου. Ἡ προστασία τῶν θεῶν ἐχρημάτισεν αἰείποτε ἡ ἀσφαλεστέρα καὶ δραστηριωτέρα ἐγγύησις τῶν ἀδίκως δυναστευομένων. Ἡμεῖς ἐπεκαλέσθημεν τὴν ἀντίληψίν των, καὶ θέλουν ἐξάπαντος μᾶς ἐλευθερώσει· θέλουν ἀποστείλει ἐγκαίρως τὸν Ἀντήνορα, ὅστις θέλει μετὰ τοῦ Ἀρισταγόρου τελεσφόρως μᾶς περιφρουρήσει. Ἐπειτα πιστεύω ὅτι καὶ ὁ σεβαστὸς Πρόμνησος, θέλει μέχρι τέλους μείνει θερμὸς καὶ ἀκάματος ἡμῶν ὑπερασπιστής.

Ἄρ. Ὅποια φαινόμενα παράδοξα! Τί νὰ εἶπῃ τις; Ὅταν παρατηρῆ ὅτι ἐξ ἀρίστου πατρὸς βλαστάνει ἄθλιος γόνος, ὡς ἐκ πατρὸς κακίστου ἐξέρχεται χρηστότατος υἱός; Ἡ ὅταν ἀπαντᾷ ἐντὸς πενιχρᾶς καλύβης ἡ εἰς ἰδιωτικὸν βίον γενναῖα καὶ μεγάλα φρονήματα, ἐντὸς δὲ πολυτελῶν ἀνακτόρων ἡ εἰς ὑψηλὰ θρανία ψυχὰς ἀγενεῖς καὶ μικροπρεπεῖς; Πῶς θέλει διακρίνει τὴν ἀρετὴν καὶ γνωρίσει τὴν εὐγένειαν τῶν

εἰσθημάτων, ἀφοῦ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ αἰσχροὺν καὶ τὸ τίμιον, δύνανται ἀδιαφόρως νὰ ὑπάρξωσι καὶ εἰς τὸν πτωχὸν καὶ εἰς τὸν πλούσιον, ὡς καὶ νὰ προκύψωσιν ἐπίσης ἐξ αἰσίας καὶ ἀπαισίου καταγωγῆς; Δὲν εἶναι λοιπὸν αἰνιγμα δυσδιάλυτον καὶ μυστήριον δυσκατάληπτον ὁ ἄνθρωπος; — Μόνη ἢ ἐπὶ μακρὸν χρόνον μετ' αὐτοῦ διατριβὴ καὶ ἢ ἐν τῇ Ἐξουσίᾳ ἀνοδος, δύνανται ν' ἀναδείξωσιν αὐτὸν οἷος πραγματικῶς εἶναι. Ἄλλως εὐκόλως τις ἀπατᾶται, ἂν ἐκ προσηνοῦς ἐξωτερικοῦ, ἐξ ἡδίστων λόγων καὶ ἐξ ἐφημέρου συναναστροφῆς φαντασθῆ, ὅτι ἐγνώρισε πλέον καὶ τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον, εἰς ὃν δύναται καὶ τυφλῶς νὰ παραδοθῆ. Εἰς τοιαύτην δεινὴν ἀπάτην ὑπέπεσε δυστυχῶς καὶ ἡ ἡμετέρα πατρίς, ἥτις ἤδη ἀπογεύεται τοὺς πικροὺς καρποὺς τῆς σκαιότητος καὶ εὐπιστίας τῆς, διότι παρασυρθεῖσα ἐκ τῆς καλῆς καταγωγῆς καὶ τῆς ἰδιωτικῆς συμπεριφορᾶς, ἀνηγόρευσε τὸν Πολυφόντην, βλάστημα νόθον μεγαθύμου πατρός. Ὑπὸ τὴν εὐφράδειαν τῆς γλώσσης, τὴν εὐπροσηγορίαν τοῦ ἠθους, καὶ τὴν φαινομενικὴν γενναιότητα τοῦ χαρακτῆρος, ὑπέκρυπτε ψυχὴν πονηρὰν, φιλόργυρον, ἀκόλαστον, αἰμοχαρῆ, ἀσεβῆ καὶ πρὸς πᾶσαν κακουργίαν ἐπιβόρεπῆ καὶ ἀμετάπειστον. Ἡ Ἀρχὴ τὸν ἀπεκάλυψεν εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν γυμνότητα· αἱ μοχθηραὶ καὶ φρικαλέαι πράξεις του, διέσχισαν τὸ ἀλλότριον ὕφασμα, ἐξ οὗ ἦτο μετημφισμένος. Ἐλπίζω ὅμως εἰς τοὺς Θεοὺς ὅτι ταχέως θέλει φθάσει εἰς τὸ τέρμα τοῦ βίου του. Τὰ θλιβερὰ δάκρυα, ἅτινα ἔχυσαν καὶ γύνουν τόσα ἀθῶα καὶ ἀσθενῆ πλάσματα, θέλει ἀποτίσει διὰ τοῦ ἰδίου του αἵματος. Μὴ ταράττεσαι, γλυκυτάτη μου Ἐναρέτη, οἱ θρήνοι καὶ αἱ ἀγωνίαι σου,